

GỢI Ý ĐÁP ÁN ĐỀ SỐ 09

PHẦN	CÂU	NỘI DUNG	ĐIỂM
I		ĐỌC HIỂU	4,0
	1	Số chữ trong các dòng không bằng nhau là dấu hiệu xác định bài thơ được viết theo thể thơ: Tự do .	0,5
	2	Bài thơ triển khai mạch cảm xúc xoay quanh đối tượng trung tâm là môi trường và mối quan hệ giữa môi trường với con người .	0,5
	3	- Biện pháp tu từ: Ẩn dụ ("rừng" – "vàng", "biển" – "bạc"). + "Biển bạc": ẩn dụ cho sự giàu có, phong phú về tài nguyên hải sản. + "Rừng vàng": ẩn dụ cho sự quý giá của tài nguyên rừng (gỗ quý, lâm sản). - Tác dụng: + Về nghệ thuật: Sử dụng các hình ảnh ẩn dụ làm cho câu thơ trở nên cô đọng, hàm súc và giàu sức gợi, tạo ấn tượng mạnh mẽ về mặt hình ảnh. + Về nội dung: Nhấn mạnh sự giàu có, trù phú và giá trị vô cùng to lớn của tài nguyên thiên nhiên mà đất nước sở hữu. "Bạc" và "vàng" là những kim loại quý, qua đó khẳng định tài nguyên biển và rừng là những "tài sản" quý giá của quốc gia. + Về tình cảm, thái độ: Thể hiện lòng tự hào, trân trọng của tác giả đối với sự giàu đẹp của quê hương, đất nước. Đồng thời, nó ngầm tạo ra sự đối lập chua xót với hành động phá hoại của con người, qua đó thể hiện thái độ phê phán, cảnh tỉnh một cách sâu sắc.	1,0
	4	Câu thơ " Tự hại mình mà chẳng kẻ khiến xui " mang ý	1,0

		nghĩa sâu sắc: - Nó khẳng định nguyên nhân sâu xa của việc môi trường bị tàn phá chính là do ý thức của con người (sự tham lam, ích kỷ, thiếu hiểu biết). - Nó là một lời cảnh tỉnh: Hành động phá hoại môi trường chính là hành động tự hủy hoại cuộc sống của chính mình. Con người vừa là thủ phạm gây ra thảm họa, vừa là nạn nhân trực tiếp gánh chịu hậu quả.	
	5	- Khái quát: Bài thơ là lời cảnh tỉnh về hiện thực môi trường đang bị tàn phá nặng nề do chính con người gây ra: rừng bị chặt phá, biển bị ô nhiễm, tài nguyên bị khai thác cạn kiệt. Cuối bài, tác giả kêu gọi mọi người hãy cùng nhau gìn giữ “môi trường tươi đẹp mãi như xưa”. - Bài học: Mỗi học sinh cần nhận thức rõ trách nhiệm của bản thân với môi trường, bắt đầu từ những việc nhỏ: không xả rác bừa bãi, tiết kiệm nước – điện, trồng và chăm sóc cây xanh, tuyên truyền cho người xung quanh cùng bảo vệ môi trường. Cần hình thành lối sống xanh, yêu thiên nhiên và biết sống hài hòa với tự nhiên. - Lí giải: Bởi môi trường là điều kiện sống thiết yếu của con người; khi thiên nhiên bị hủy hoại, chính con người sẽ phải gánh chịu hậu quả. Mỗi hành động nhỏ của cá nhân, nếu được thực hiện thường xuyên và lan tỏa, sẽ góp phần tạo nên sự thay đổi lớn. Giữ môi trường xanh sạch không chỉ là bảo vệ Trái Đất, mà còn là giữ gìn tương lai và sự sống của chính chúng ta.	1,0
II		VIẾT	6,0
	1	Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích thái độ, tình cảm của nhân vật trữ tình đối với hành động tàn phá môi trường được thể hiện qua đoạn trích phần Đọc hiểu.	2,0
		<i>a. Đảm bảo cấu trúc đoạn văn nghị luận:</i> HS có thể triển khai theo nhiều cách: diễn dịch, quy	0,25

	nạp, phối hợp,...	
	<i>b. Xác định đúng vấn đề nghị luận.</i> Thái độ, tình cảm của nhân vật trữ tình đối với hành động tàn phá môi trường.	0,25
	<i>c. Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm</i> HS có thể triển khai theo nhiều cách, nhưng cần giới thiệu được vấn đề nghị luận, nêu rõ lí do và quan điểm của bản thân, hệ thống luận điểm chặt chẽ, lập luận thuyết phục, sử dụng dẫn chứng thuyết phục. Sau đây là một hướng gợi ý: + Tiếc nuối, xót xa: Thể hiện qua những câu hỏi tu từ day dứt “Môi trường xưa giờ còn chi đâu nữa?”, “Mà sao ta lại chẳng biết giữ gìn?”. + Phê phán, trách móc: Tác giả thẳng thắn chỉ ra con người là thủ phạm (“Bởi con người đã phá hoại biết bao”) và hành động đó là tự hủy hoại (“Tự hại mình...”). + Phẫn nộ, căm phẫn: Cảm xúc được đẩy lên đỉnh điểm qua thán từ “Tàn ác thay!” khi nói về những kẻ phá rừng. + Trăn trở và kêu gọi: Từ nỗi đau, tác giả hướng đến hành động, thể hiện niềm hy vọng và tinh thần trách nhiệm qua lời hứa ở cuối bài. Kết luận: Khẳng định thái độ của tác giả vừa giàu cảm xúc, vừa mang tính chiến đấu mạnh mẽ, góp phần lay động và thức tỉnh ý thức của người đọc. Hướng dẫn chấm: - Phân tích đầy đủ, sâu sắc: 1,0 điểm. - Phân tích chưa đầy đủ hoặc chưa sâu: 0,5 điểm – 0,75 điểm. - Phân tích chung chung, sơ sài: 0,25 điểm.	1,0
	<i>d. Chính tả, ngữ pháp</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt. Hướng dẫn chấm: Không cho điểm nếu bài làm có quá nhiều lỗi chính tả, ngữ pháp.	0,25

		e. <i>Sáng tạo</i> : Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.	0,25
	2	Hiện nay, con người đang phải sống trong bối cảnh biến đổi khí hậu và ô nhiễm môi trường ngày càng nghiêm trọng. Chính vì thế, ý thức và hành động của từng cá nhân có vai trò vô cùng quan trọng đối với tương lai của hành tinh. Bằng một bài văn nghị luận (khoảng 400 chữ), em hãy trình bày suy nghĩ của mình về trách nhiệm của mỗi cá nhân trong việc bảo vệ môi trường sống hiện nay.	4,0
		a. <i>Đảm bảo cấu trúc bài văn nghị luận.</i> Mở bài giới thiệu vấn đề nghị luận, thân bài triển khai vấn đề nghị luận, kết bài khái quát lại vấn đề.	0,5
		b. <i>Xác định đúng vấn đề nghị luận.</i> Trách nhiệm của mỗi cá nhân trong việc bảo vệ môi trường sống.	0,25
		c. <i>Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm</i> HS có thể triển khai theo nhiều cách, nhưng cần giới thiệu được vấn đề nghị luận, nêu rõ lí do và quan điểm của bản thân, hệ thống luận điểm chặt chẽ, lập luận thuyết phục, sử dụng dẫn chứng thuyết phục. Sau đây là một hướng gợi ý: Mở bài: Dẫn dắt để nêu lên vấn đề cấp bách của môi trường và khẳng định vai trò, trách nhiệm của mỗi cá nhân đối với vấn đề cộng đồng. Thân bài: (1) Giải thích: - Môi trường sống bao gồm các yếu tố tự nhiên và vật chất nhân tạo bao quanh con người. Bảo vệ môi trường là giữ cho môi trường trong lành, sạch đẹp, bảo đảm cân bằng sinh thái. - Trách nhiệm cá nhân là ý thức và hành động tự giác của mỗi người đối với môi trường.	2,5

		(2) Bàn luận: - Vì sao trách nhiệm cá nhân lại quan trọng? + Suy thoái môi trường là kết quả cộng dồn từ những hành động nhỏ, vô ý thức của hàng triệu cá nhân (vứt một cái túi nilon, lãng phí một giọt nước...). Do đó, giải pháp cũng phải bắt nguồn từ sự thay đổi trong hành động của từng người. - Biểu hiện của trách nhiệm cá nhân: Thể hiện qua những hành động cụ thể, hàng ngày như phân loại rác, tiết kiệm năng lượng, hạn chế sử dụng đồ nhựa, ưu tiên phương tiện công cộng, trồng cây xanh... - Sức mạnh của hành động cá nhân: Một người thay đổi có thể lan tỏa, truyền cảm hứng cho gia đình, bạn bè và cộng đồng, tạo nên một làn sóng mạnh mẽ để bảo vệ môi trường. Hành động của mỗi cá nhân chính là nền tảng để các chính sách vĩ mô của nhà nước phát huy hiệu quả. (3) Phản đề, mở rộng: - Phê phán lối suy nghĩ <i>"việc của mình quá nhỏ bé, không thể thay đổi được gì"</i> hoặc thái độ ỷ lại, cho rằng bảo vệ môi trường là trách nhiệm của nhà nước, của các tổ chức lớn. - Tuy nhiên, cần nhận thức rằng trách nhiệm cá nhân phải được đặt trong mối quan hệ với trách nhiệm của tập thể, doanh nghiệp và nhà nước. Cần có sự chung tay từ mọi cấp độ để tạo ra sự thay đổi toàn diện. (4) Bài học nhận thức và hành động: - Nhận thức: Mỗi người cần hiểu rằng bảo vệ môi trường chính là bảo vệ sức khỏe, cuộc sống và tương lai của chính mình và thế hệ sau. - Hành động: Cam kết thay đổi từ những thói quen nhỏ nhất trong sinh hoạt hàng ngày. Chủ động tìm hiểu kiến thức về môi trường và lan tỏa lối sống xanh đến mọi người xung quanh. Kết bài: Khẳng định vai trò của con người là bảo tồn và chữa lành những tổn thương của sinh thái, thay vì phá hủy nó. Mỗi hành động nhỏ của cá nhân hôm nay	
--	--	--	--

	sẽ góp phần tạo nên một tương lai xanh bền vững cho ngày mai. Hướng dẫn chấm: - Phân tích đầy đủ, sâu sắc: 2,5 điểm. - Phân tích chưa đầy đủ hoặc chưa sâu: 1,0 điểm – 2,0 điểm. - Phân tích chung chung, sơ sài: 0,25 điểm – 0,5 điểm.	
	d. Chính tả, ngữ pháp Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt.	0,25
	e. Sáng tạo: Bài viết có giọng điệu riêng; cách diễn đạt sáng tạo, văn phong trôi chảy.	0,5
ĐIỂM TOÀN BÀI THI: I + II = 10 điểm		